

Сарајево, 05.09.2022. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 29.08.2022. – 02.09.2022.**

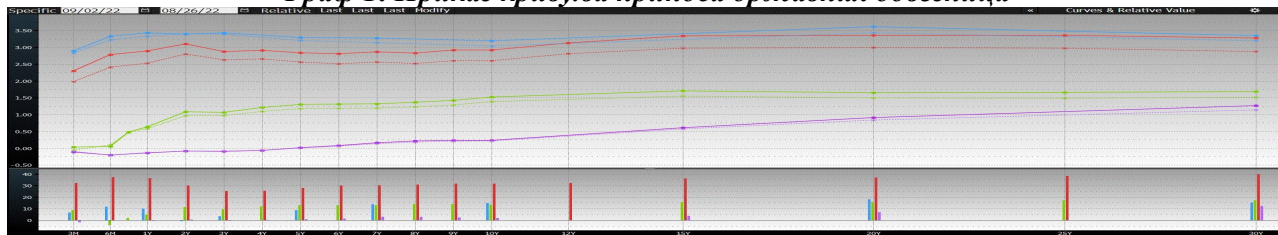
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	26.8.22	-	2.9.22		26.8.22	-	2.9.22		26.8.22	-	2.9.22		26.8.22	-	2.9.22	
2 године	0,99	-	1,10	↗	3,40	-	3,39	↘	2,82	-	3,15	↗	-0,08	-	-0,08	→
5 година	1,18	-	1,31	↗	3,21	-	3,29	↗	2,57	-	2,85	↗	0,02	-	0,02	→
10 год.	1,39	-	1,53	↗	3,04	-	3,19	↗	2,60	-	2,92	↗	0,22	-	0,24	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси			
	26.8.22	-	2.9.22	
3 мјесеца	-0,010	-	0,069	↗
6 мјесеци	0,093	-	0,050	↘
1 година	0,631	-	0,688	↗

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 02.09.2022. године (пуне линије) и 26.08.2022. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Раст приноса обвезница настављен је и у прошлој седмици, уз волатилна дневна кретања. У поређењу са претходном седмицом приноси њемачких обвезница су повећани између 11 и 14 базних поена, док су приноси италијанских обвезница забиљежили раст од 14 до 33 базна поена. Неки од званичника ЕЦБ сада не искључују могућност повећања каматних стопа за 75 базних поена на сједници која се одржава 8. септембра, што је са објављеним податком о рекордној инфлацији у еврозони (9,1%) утицало на наставак раста приноса. С друге стране, главни економиста ЕЦБ Lane је позвао на повећање каматних стопа „стабилним темпом“ како би се минимизирали негативни ефекти на трошкове задуживања, али ова изјава није битније утицала на тржишна кретања. Сада се очекује да ће ЕЦБ извршити повећање каматних стопа најмање за 50 базних поена, док је у протеклом периоду повећан број тржишних учесника који сматрају да је и повећање од 75 базних поена могуће.

Предсједница Европске комисије Von der Leyen је почетком седмице изјавила да ЕУ планира подузимање хитних корака с циљем снижавања нагло растућих цијена електричне енергије. Крајем седмице чланице Г7 су договориле да ће покушати да ограниче цијену руске нафте. Упркос томе, Европа се суочава са растућим цијенама природног гаса, посебно након што на почетку ове седмице доток овог енергента није стављен у функцију, иако је било планирано да се то деси након најављеног сервисирања гасовода. Позитивна вијест објављена током протекле седмице је да Њемачка попуњава капацитете природног гаса брже од очекивања, а након тога и да је слична ситуација на нивоу ЕУ. Према званичним подацима попуњеност резерви овим енергентом на нивоу ЕУ је достигла 79,94%, а постављени циљ је био да се до 1. новембра најмање попуни 80% укупних капацитета.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	Стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	АВГ	9,0%	9,1%	8,9%
2.	Темељна стопа инфлације – ЕЗ (прелим.)	АВГ	4,1%	4,3%	4,0%
3.	Произвођачке цијене – ЕЗ (Г/Г)	ЈУЛ	37,3%	37,9%	36,0%
4.	Стопа инфлације – Њемачка (прелим.)	АВГ	8,8%	8,8%	8,5%
5.	Стопа инфлације – Француска (прелим.)	АВГ	6,7%	6,5%	6,8%
6.	Стопа инфлације – Аустрија (прелим.)	АВГ	-	9,1%	9,3%
7.	Стопа инфлације – Белгија	АВГ	-	9,94%	9,62%
8.	Стопа инфлације – Ирска (прелим.)	АВГ	-	8,9%	9,6%
9.	Стопа инфлације – Италија (прелим.)	АВГ	8,2%	9,0%	8,4%
10.	Стопа инфлације – Шпанија (прелим.)	АВГ	10,3%	10,3%	10,7%
11.	Стопа инфлације – Португал (прелим.)	АВГ	-	9,4%	9,4%
12.	БДП – Француска (квартално) финал.	II квартал	0,5%	0,5%	-0,2%
13.	БДП – Белгија (квартално) финал.	II квартал	0,2%	0,2%	0,5%
14.	БДП – Финска (квартално)	II квартал	-	0,9%	0,5%
15.	БДП – Италија (квартално) финал.	II квартал	1,0%	1,1%	0,1%
16.	БДП – Ирска (квартално)	II квартал	-	1,8%	6,2%
17.	Трговински биланс – Њемачка (у милијардама EUR)	ЈУЛ	4,6	5,4	6,2
18.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	ЈУН	-	18,0%	23,6%
19.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (финал.)	АВГ	49,7	49,6	49,8
20.	Индекс економског повјерења – ЕЗ	АВГ	98,0	97,6	98,9
21.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (финал.)	АВГ	-24,9	-24,9	-27,0
22.	Обим малопродаје – Ирска (Г/Г)	ЈУЛ	-	-8,1%	-7,3%
23.	Обим малопродаје – Финска (Г/Г) прелим.	ЈУЛ	-	-4,9%	-3,7%
24.	Малопродаја – Њемачка (Г/Г)	ЈУЛ	-6,5%	-5,5%	-9,6%
25.	Малопродаја – Шпанија (Г/Г)	ЈУЛ	-	-0,5%	0,7%
26.	Малопродаја – Холандија (Г/Г)	ЈУЛ	-	3,2%	1,0%
27.	Потрошња становништва – Француска (Г/Г)	ЈУЛ	-3,9%	-4,3%	-4,3%
28.	Стопа незапослености – ЕЗ	АВГ	6,6%	6,6%	6,7%
29.	Стопа незапослености – Њемачка	АВГ	5,5%	5,5%	5,4%
30.	Стопа незапослености – Ирска	АВГ	-	4,3%	4,2%
31.	Стопа незапослености – Италија	АВГ	8,1%	7,9%	8,0%
32.	Стопа незапослености – Белгија	АВГ	-	5,9%	5,9%
33.	Промјена броја незапослених – Шпанија (у '000)	АВГ	-	40,4	3,2

САД

Током протекле седмице Министарство рада је објавило извјештај о запошљавању који је показао да је у јулу и јуну било мање 107.000 радних мјеста него што се првобитно очекивало, чиме је изазвана још већа дискусија колико ће Фед повећати референтну стопу на наредном састанку. **Стопа незапослености САД у августу је повећана на 3,7% са 3,5%, изнад очекивања (3,5%), забиљеживши највећи ниво од фебруара 2022. године.** Један од разлога повећања стопе незапослености на највећи ниво од фебруара је улазак скоро 800.000 људи на тржиште рада, чиме је поприлично повећана радна снага. Иако су послодавци у августу запослили више радника него што се очекивало, умјерен раст плата и повећање стопе незапослености, сугеришу да тржиште рада почиње да попушта, чиме се појачао оптимизам да би Фед могао да успори инфлацију без покретања рецесије. Вјероватноћа да ће Фед повећати каматне стопе за 75 базних поена на наредном састанку је смањена на 56% са 70%, након објављених података у петак.

Предсједник Феда из NY Williams је изјавио да ће Фед вјероватно повећати каматну стопу изнад 3,5% и да је мала вјероватноћа да ће наредне године смањити каматне стопе, јер се тренутно бори са превисоком инфлацијом. Предсједник Феда из Richmonda Barkin је изјавио да Федова одлука о наредном повећању каматних стопа са циљем враћања инфлације на циљани ниво (2,0%) неће

довести до пада економије. Према његовим ријечима, рецесија је очигледан ризик и не мора да значи да ће достићи ниво као у 2008. години.

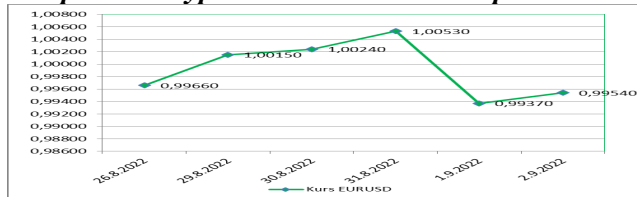
Рејтинг предсједника Videna је благо смањен, показала је анкета Ројерса, што је уједно лош знак за присталице Демократске странке на изборима који би се требали одржати 8. новембра. Дводневна национална анкета је показала да 38% Американаца подржава предсједника Videna. Очекује се да ће демократе у новембру изгубити контролу над Представничким домом, а могуће и над Сенатом. Иначе, Videnov укупни рејтинг је више од годину дана био испод 50%, јер су се Американци суочили са високом стопом инфлације и крхком економијом којој је пандемија нанијела велику штету.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	FHFA индекс цијена кућа (М/М)	ЈУН	0,8%	0,1%	1,3%
2.	Индекс повјерења потрошача	АВГ	98,0	103,2	95,3
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	26. авг	-	-3,7%	-1,2%
4.	ADP извјештај о промјени бр. запослених	АВГ	300.000	132.000	268.000
5.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	27. авг	248.000	232.000	237.000
6.	Континуирани захтјеви незапослених	20. авг	1.438.000	1.438.000	1.412.000
7.	Непољопривредна продуктивност F	II квартал	-4,3%	-4,1%	-7,4%
8.	PMI индекс прерађивачког сектора F	АВГ	51,3	51,5	52,2
9.	Грађевинска потрошња (М/М)	ЈУЛ	-0,2%	-0,4%	-0,5%
10.	ISM индекс прерађивачког сектора	АВГ	51,9	52,8	52,8
11.	Промијене бр. запослених у нефармерском сектору	АВГ	298.000	315.000	526.000
12.	Промијене бр. запослених у приватном сектору	АВГ	300.000	308.000	477.000
13.	Стопа незапослености	АВГ	3,5%	3,7%	3,5%
14.	Фабричке поруџбине	ЈУЛ	0,2%	-1,0%	1,8%
15.	Поруџбине трајних добара F	ЈУЛ	0,0%	-0,1%	2,3%

USD је апрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио пад са нивоа од 0,9966 на ниво од 0,9954.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Хиљаде уличних продавница ће бити приморане да се затворе због раста трошкова енергије уколико Влада не подузме хитне кораке подршке, саопштено је из Удружења малих продавница. Ово удружење се обратило министру финансија Zahawiju, те су том приликом истакли да ће без финансијске подршке њени чланови бити приморани да затворе своје бизниси. У писму је истакнуто да ће села, улице и главне улице искусити затварање малих продавница. Домаћинства у Великој Британији повећавају дугове по кредитним картицама најбржом стопом у посљедњих скоро 17 година, како се трошкови живота повећавају. Потрошачи су се путем кредитних картица током јула задужили за додатних 700 милиона GBP, што је раст од 13% у посљедњих 12 мјесеци. Ово је најбржи раст задуживања путем кредитних картица од октобра 2005. године, показали су подаци које је објавила БоЕ.

Производња у Великој Британији и нове поруџбине су током августа забиљежили највеће смањење у посљедње двије године, како се земља суочава са дубоком неизвјесношћу због таласа инфлације и ризика рецесије, како у земљи тако и на глобалном нивоу. Према часопису The Times министар финансија Zahawi је израдио планове пакета смањења пореза у вриједности више милијарди GBP са циљем да помогне компанијама које се суочавају са банкротом због растућих трошкова енергије.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Нето потрошачки кредити (у милијардама GBP)	ЈУЛ	1,5	1,4	1,8
2.	Број одобренних хипотекарних кредита	ЈУЛ	62.000	63.800	63.200
3.	Монетарни агрегат М4 (Г/Г)	ЈУЛ	-	4,4%	4,0%
4.	Nationwide цијене кућа (Г/Г)	АВГ	8,9%	10,0%	11,0%
5.	PMI прерађивачки сектор F	АВГ	46,0	47,3	52,1

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио раст са нивоа од 0,84851 на ниво од 0,86490, док је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,1744 на ниво од 1,1509.

ЈАПАН

Стопа незапослености у Јапану је у јулу износила 2,6%, као и у претходном мјесецу, а у складу са очекивањима. Министар финансија Сузуки је изјавио да Влада поштује независан став БоЈ у вођењу монетарне политике и додао да ће Влада пратити кретање монетарне политике САД и њихове тржишне потезе. Према његовим ријечима, тржишта су се промијенила након говора предсједника Феда Rowella у Jackson Holeu и крећу се у зависности од многих фактора попут економије и корпоративних активности.

Чланица Одбора БоЈ Накагава је упозорила на могуће опасности по крхку економију Јапана, уз велику вјероватноћу повећања животних трошкова који ће нанијети штету потрошњи домаћинства, додавши да је најбоље да монетарна политика за сада остане ултрастимулативна. Међутим, како се смањују последице од пандемије, БоЈ ће на наредном састанку који се завршава 22. септембра дискутовати да ли да донесе неке промјене у смјерницама песимистичне политике, додала је Накагава. Према њеним ријечима, док је депрецијација JPY утицала позитивно на профите произвођача, проблеми у ланцима снабдијевања, изазвани lockdownом у Кини због Ковид19, наштетили су извозу и производњи у Јапану. Накагава је додала да домаћа потрошња расте како се учинак пандемије смањује, иако растуће цијене свакодневних потроштина замагљују изгледе опоравка.

Анкета коју је провео Ројтерс је показала да се економија Јапана вјероватно повећала више него што се првобитно очекивало у другом кварталу захваљујући солидној пословној потрошњи, мада изгледи за економски раст у трећем кварталу и даље нису добри. Према мишљењу 19 анкетираних економиста, очекује се да ће ревидирани реални БДП показати раст економије од 2,9% у другом кварталу.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Водећи индекс F	ЈУН	100,6	100,9	101,2
2.	Коинцидирајући индекс F	ЈУН	99,0	98,6	94,9
3.	Стопа незапослености	ЈУЛ	2,6%	2,6%	2,6%
4.	Индустријска производња (Г/Г) P	ЈУЛ	-2,4%	-1,8%	-2,8%
5.	Малопродаја (Г/Г)	ЈУЛ	1,9%	2,4%	1,5%
6.	Индекс започетих кућа (Г/Г)	ЈУЛ	-3,5%	-5,4%	-2,2%
7.	Капитална потрошња (Г/Г)	II квартал	3,0%	4,6%	3,0%
8.	PMI индекс прерађивачког сектора F	АВГ	-	51,5	52,1
9.	Продаја возила (Г/Г)	АВГ	-	-13,3%	-13,4%
10.	Монетарна база (Г/Г)	АВГ	-	0,4%	2,8%

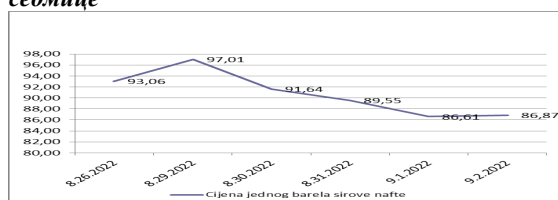
JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 137,20 на ниво од 139,57. JPY је депрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 137,64 на ниво од 140,20.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 93,06 USD (93,38 EUR).

Почетком седмице цијена нафте је повећана под утицајем очекивања да би ОПЕС могао смањити обим производње уколико буде потребно како би подстакao раст цијене. С друге стране, немири у Либији, раст тражње за нафтом под утицајем снажног раста цијене гаса у Европи и лоши изгледи економског раста у САД имали су снажан ефекат на цијену нафте. Директор ИЕА Фатих Бирол је изјавио да производња руске нафте није смањена онолико колико се очекивало јер је Русија успјела да пронађе нова тржишта ван Европе, те је истакао да је и домаћа тражња остала снажна и да би у будућности Русији било тешко да одржи производњу нафте због одсуства западних компанија. Бирол је додао да даље стратешко ослобађање нафтних резерви није искључено, те је поновио да остаје при извјештају ИЕА у којем се сугерише да нису потребна нова улагања у нафтна и гасна поља ако свијет жели постићи нето нулту емисију до 2050. године. До краја седмице цијена нафте је имала тенденцију смањења у првом реду усљед забринутости да ће глобална економија ослабити због раста инфлације и аналогног раста каматних стопа главних централних банака, што ће смањити тражњу за нафтом. Крајем седмице појавиле су се вијести да се поново уводе мјере рестрикције у Кини због раста броја заражених, што је такође утицало на пад цијене нафте испод 90 долара по барелу. На крају седмице цијена злата је благо повећана под утицајем очекивања да ће ОПЕС+ расправљати о смањењу обима производње овог енергента. Министар за енергију Саудијске Арабије је најавио да би ново смањење производње могло бити потребно, али се Русија наводно противи овој одлуци, након што су чланице Г7 у петак договориле да ће покушати да ограниче цијену руске нафте. На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте износила је 86,87 USD (87,27 EUR) и смањена је за 6,65% у односу на претходну седмицу.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

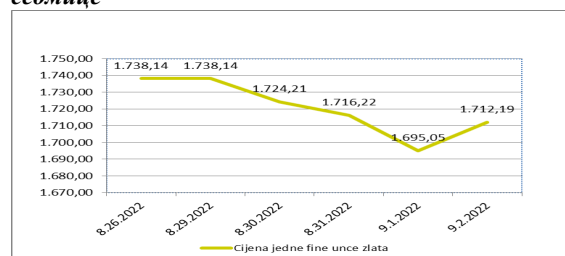

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.738,14 USD (EUR 1.744,07).

Током протекле седмице цијена је имала тенденцију пада. Почетком седмице цијена није забиљежила значајне промјене, да би од сриједије почела да биљежи пад испод 1.700 USD по унци, при чему се нашла близу најнижег нивоа у посљедњих шест мјесеци под утицајем очекивања да ће Фед и остале глобалне централне банке наставити са повећањем референтних каматних стопа са циљем сузбијања инфлације. Поменуто су потврдиле и изјаве предсједнице Феда из Кливленда Местер, која је изјавила да би Фед требало да повећа референтну каматну стопу изнад 4% до почетка 2023. године и остави је на том нивоу до краја те године. Цијена злата је наставила да се смањује у четвртак. На пад цијене овог племенитог метала утицај је имала апрецијација USD, али и генерална очекивања наставка повећања каматних стопа водећих централних банака. На даљи пад цијене утицај су, поред апрецијације USD, имали и економски подаци који су указали на отпорност економије САД. Поменути подаци су утицали на раст приноса на државне обвезнице, што је смањило атрактивност злата. Током трговања у петак цијена злата је успјела да забиљежи дневни раст од око 1% након што је USD благо депрецирао, али то није било довољно да избјегне трећи седмични пад, који је у односу на претходну седмицу износио 1,49%.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.712,19 USD (EUR 1.720,10).

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одрцање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на бази њих.